Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Р. РІКАМÄЕ
представено на 29 юли 2019 година [1]

Дело C-460/18 P

НК
срещу

Съвет на Европейския съюз и Европейска комисия

„Обжалване — Публична служба — Пенсии — Наследствена пенсия — Член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица — Условия за предоставяне — Понятие за преживял съпруг —Условие за продължителност на брака — Небрачни партньорства — Фактическо съжителство — Равно третиране — Пропорционалност — Членове 20 и 52 от Хартата на основните права на Европейския съюз“

1. С настоящата жалба жалбоподателят иска отмяната на решение на Общия съд на Европейския съюз от 3 май 2018 г., НК/Комисия (T-574/16, непубликувано, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2018:252), с което е отхвърлена жалбата му, основана на възражение за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз (наричан по-нататък „Правилникът за длъжностните лица“), за отмяна на решението на Комисията, с което в съответствие с тази разпоредба му е отказано предоставянето на наследствена пенсия, тъй като бракът му с починалото длъжностно лице е продължил по-малко от една година и не е взет предвид периодът на предходно фактическо съпружеско съжителство.

2. Освен класическата проблематика, свързана с мотивите на решението на Общия съд, настоящият случай дава на Съда възможност да се произнесе за първи път по въпроса за съвместимостта на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица с общия принцип на равно третиране, залегнал в член 20 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), с оглед, от една страна, на положението на двойките във фактическо съпружеско съжителство, и от друга страна, на двойките, сключили брак с продължителност по-малко от една година към момента на смъртта на длъжностното лице, и на тези, които биха достигнали до изискуемата продължителност, ако се вземе предвид периодът на съвместно съжителство преди брака.

3. Този въпрос, който има неоспоримо обществено измерение, очевидно е от ключов интерес за всички служители в европейската публична администрация.

1 Език на оригиналния текст: френски.

I. Правна уредба

4. Правилникът за длъжностните лица е приложение към Регламент № 31(ЕИО)/11(ЕОАЕ), установяващ Правилника за длъжностните лица и условията за работа на другите служители на Европейската икономическа общност и Европейската общност за атомна енергия[2]. Този регламент е изменян няколкократно, и по-специално през 2004 г. с Регламент (ЕО, Евратом) № 723/2004 на Съвета от 22 март 2004 година за изменение на Правилника за длъжностните лица на Европейските общности и Условията за работа на другите служители на тези Общности[3].

5. Съгласно член 1г от Правилника за длъжностните лица, в редакцията му, приложима към обстоятелствата по делото:

„1. При прилагането на настоящите правила се забранява всяка дискриминация на основата на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични белези, език, религия или изповедание, политически или други убеждения, принадлежност към национално малцинство, имуществено състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

По смисъла на настоящия правилник небрачните двойки се считат за брачни, при условие че са изпълнени всички условия, посочени в член 1, параграф 2, буква в) от приложение VII.

[…]

5. Когато лицата, обхванати от настоящия правилник, които се считат за неоправдани, защото изложеният по-горе принцип на равно третиране не е бил приложен спрямо тях, установят факти, от които може да се предположи, че е налице пряка или непряка дискриминация, тежестта на доказване на липсата на нарушение на принципа на равно третиране е върху институцията. Тази клауза не се прилага за дисциплинарни процедури.

6. Като се зачитат принципът на недискриминация и принципът на пропорционалност, всяко ограничение в тяхното прилагане трябва да бъде обосновано с обективни и разумни съображения и подчинено на законосъобразни цели от общ интерес в рамките на политиката за персонала. Подобни цели могат по-специално да обосноват въвеждането на задължителна възраст за пенсиониране и минимална възраст за получаване на пенсия за осигурителен стаж“.

6. Член 79, първа алинея от Правилника за длъжностните лица гласи:

„При условията на глава 4 на приложение VIII преживелият съпруг на длъжностно лице или на бивше длъжностно лице има право на наследствена пенсия, равна на 60 % от пенсията за осигурителен стаж или обезщетенията за инвалидност, които са били изплащани на починалия, или биха му се полагали, независимо от продължителността на служебния му стаж или възраст към момента на неговата смърт“.

7. В член 1, параграфи 1 и 2 от приложение VII към Правилника за длъжностните лица се посочва, че:

„1. Надбавката за жилищни нужди се определя като основна сума в размер на 170,52 [EUR] с увеличение от 2 % от основната заплата на съответното длъжностно лице.

2 ОВ 45, 1962 г., стр. 1385.

3 ОВ L 124, 2004 г., стр. 1.

2. Надбавката за жилищни нужди се отпуска на:

а) длъжностно лице, което се намира в брак;

б) на овдовяло, разведено, разделено по съдебен ред длъжностно лице или длъжностно лице, което не се намира в брак и което има едно или повече деца на своя издръжка по смисъла на член 2, параграфи 2 и 3 по-долу;

в) длъжностно лице, което е регистрирано като постоянен небрачен партньор, при условие че:

i) двойката представи официален документ, признат за такъв от държава членка или от компетентен орган на държава членка, удостоверяващ тяхното положение на небрачни партньори;

ii) нито един от двамата партньори не е в брачна или друга небрачна връзка;

iii) партньорите не са свързани по нито един от следните начини: родител, дете, баба или дядо, внук, брат, сестра, леля, чичо, племенник, племенница, зет или снаха;

iv) двойката няма достъп до граждански брак в държава членка; по смисъла на настоящата точка се счита, че дадена двойка има достъп до граждански брак само ако партньорите отговарят на всички условия за сключване на брак, предвидени в законодателството на държава членка;

г) със специално мотивирано решение на органа по назначаването въз основа на оправдателни документи, длъжностно лице, което, въпреки че не отговаря на условията, установени в букви а), б) и в), в действителност изпълнява семейноправни задължения“.

8. По отношение на наследствената пенсия на преживелия съпруг член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица предвижда следното:

„При смърт на длъжностно лице в някое от административните положения по член 35 от Правилника за персонала преживелият съпруг има право, ако бракът е продължил най-малко една година преди настъпване на смъртта и при спазване на условията на член 1, параграф 1 и член 22 [от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица], на наследствена пенсия равна на 60 % от пенсията за осигурителен стаж, на която би имало право длъжностното лице, независимо от продължителността на неговия служебен стаж или възраст, към момента на смъртта си.

Продължителността на брака не се взема предвид, ако от него или от предходен брак на длъжностното лице има едно или повече деца, при условие че преживелият съпруг се грижи или се е грижил за издръжката на тези деца, или ако смъртта на длъжностното лице е настъпила в резултат на физическо увреждане или заболяване, получено при изпълнение на служебните му задължения или в резултат на злополука“.

II. Обстоятелства, предхождащи спора

9. Жалбоподателят НК и г-жа N започват съвместното си съжителство през 1994 г. в Лиеж (Белгия).

10. Г-жа N е длъжностно лице в Европейската комисия и считано от 16 май 2005 г., е назначена в Съвместния изследователски център (СИЦ) в Севиля (Испания).

11. Жалбоподателят е възпрепятстван да работи или да посещава курсове за обучение, тъй като страда от диабет тип 2, и при тези обстоятелства г-жа N осигурява финансово нуждите на двойката.

12. Жалбоподателят и г-жа N сключват брак в Лиеж на 9 май 2014 г.

13. Г-жа N умира на 11 април 2015 г.

14. На 14 април 2015 г. Комисията информира устно жалбоподателя, че няма право на наследствена пенсия (наричано по-нататък „спорното решение“).

15. На 15 юни 2015 г. той подава жалба по административен ред срещу спорното решение.

16. С решение от 15 септември 2015 г. Комисията отхвърля жалбата по административен ред поради недостатъчната продължителност на брака, т.е. по-малко от една година, както и предвид невъзможността да се отчете предходният период на фактическо съжителство, за да се достигне изискуемата продължителност.

III. Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

17. С жалба, подадена в секретариата на Съда на публичната служба на Европейския съюз на 18 февруари 2016 г., жалбоподателят иска отмяна на спорното решение и обезщетение за претърпени неимуществени вреди.

18. В съответствие с член 3 от Регламент (ЕС, Евратом) 2016/1192[4] делото е прехвърлено на Общия съд от етапа на производството, на който се намира на 31 август 2016 г.

19. Що се отнася до искането за отмяна на спорното решение, жалбоподателят повдига възражение за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, подкрепено с две оплаквания, изведени, първо, от „произволния и нецелесъобразен“ характер на критерия за отпускане на наследствена пенсия, и второ, от дискриминация на основание нарушение на член 21 от Хартата и на член 2 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите[5].

20. Общият съд отхвърля жалбата в нейната цялост и осъжда НК да понесе направените от него съдебни разноски и разноските на Комисията.

IV. Искания на страните и производство пред Съда

21. На 12 юли 2018 г. жалбоподателят подава жалба срещу решението на Общия съд и иска от Съда:

– да обяви жалбата за допустима и основателна,

– да отмени обжалваното съдебно решение,

4 Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 година за прехвърляне на Общия съд на компетентността да разглежда като първа инстанция спорове между Европейския съюз и неговите служители (ОВ L 200, 2016 г., стр. 137).

5 ОВ L 303, 2000 г., стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7.

– да се произнесе окончателно по делото, като уважи направените от него искания в първоинстанционното производство, включително искането за осъждане на ответника да заплати съдебните разноски, или

– при условията на евентуалност да върне делото на Общия съд за постановяване на решение, като в този случай съдебните разноски по производството по обжалване да бъдат определени в съответствие с член 184 от Процедурния правилник на Съда.

22. Комисията иска от Съда да отхвърли жалбата и да осъди жалбоподателя да заплати изцяло съдебните разноски.

23. Съветът на Европейския съюз, страната, встъпила в подкрепа на исканията на Комисията в първоинстанционното производство, прави искане за провеждане на съдебно заседание на основание на член 76, параграф 3 от Процедурния правилник на Съда на Европейския съюз, което е уважено.

24. Страните са изслушани в съдебното заседание на 8 май 2019 г.

V. Правен анализ

25. За целите на настоящия анализ счетох за необходимо най-напред да разгледам оплакването на жалбоподателя за неспазване от страна на Общия съд на задължението му за мотивиране, което намирам за обосновано и поради това предлагам на Съда да отмени обжалваното съдебно решение на това основание. С оглед на този подход и предвид наличието на условия за произнасяне по същество по делото извършвам и преценка на допустимостта и основателността на подадената пред Общия съд жалба, в резултат на която предлагам решението на Комисията за отказ да се предостави наследствена пенсия на жалбоподателя, да бъде отменено.

A. По жалбата

26. В подкрепа на искането си жалбоподателят изтъква две правни основания, първото, изведено от нарушение на член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, а също и от неяснота, непоследователност и противоречивост на мотивите на обжалваното съдебно решение, и второто, изведено от нарушение на принципа на недискриминация и от непълнота на мотивите на обжалваното съдебно решение.

27. Видно е, че по този начин в рамките на двете си основания за отмяна жалбоподателят смесва оплакването във връзка със задължението на Общия съд за мотивиране, от една страна, и оплакването във връзка с обосноваността на мотивите на обжалваното съдебно решение, от друга страна, а това са различни въпроси, които изискват да бъдат разгледани самостоятелно.

28. Що се отнася до задължението за мотивиране, следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика мотивите на съдебното решение трябва да излагат по ясен и недвусмислен начин съображенията на Общия съд, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетото решение, а на Съда — да упражни своя контрол [6].

6 Вж. по-специално решения от 11 юни 2015 г., EMA/Комисия (C-100/14 P, непубликувано, EU:C:2015:382, т. 67 и цитираната съдебна практика), и от 26 май 2016 г., Rose Vision/Комисия (C-224/15 P, EU:C:2016:358, т. 24).

29. Въпросът дали мотивите на решение на Общия съд са противоречиви или недостатъчни, е правен въпрос и като такъв той може да се поставя в производство по обжалване [7]. Освен това нарушението на задължението за мотивиране от Общия съд представлява абсолютно основание за отмяна, което съдът на Съюза трябва да разгледа служебно [8].

30. Преценката на мотивите на обжалваното съдебно решение изисква най-напред да се припомни предметът на спора пред Общия съд, а именно главно искане за отмяна на спорното решение въз основа на възражение за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, подкрепено с две оплаквания, изведени, първо, от „произволния и нецелесъобразен“ характер на критерия за отпускане на наследствена пенсия, и второ, от дискриминация на основание нарушение на член 21 от Хартата и на член 2 от Директива 2000/78.

31. Тези две формално отделни оплаквания спадат в действителност към едно и също твърдение за нарушение на принципа на равно третиране [9], закрепен понастоящем в член 20 от Хартата, който изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако такова третиране не е обективно обосновано [10].

32. Различното третиране на две категории лица, намиращи се в сходни положения, може да бъде обективно обосновано от легитимна цел, при условие че въпросната мярка е подходяща и необходима за постигането на тази цел, а точно това оспорва жалбоподателят с възражението си за „произволния и нецелесъобразен“ характер на условието преживелият съпруг да има право на наследствената пенсия, ако бракът е продължил най-малко една година преди настъпване на смъртта на длъжностното лице.

33. В обжалваното съдебно решение обаче Общият съд се е ограничил да разгледа последователно двете оплаквания, без да направи каквато и да е квалификация, а това според мен е довело до мотиви, които не излагат ясно съображенията на Общия съд.

34. В това отношение жалбоподателят изтъква, че мотивите на обжалваното съдебно решение са „неясни, непоследователни и противоречиви“. По-специално, той посочва, че в някои точки Общият съд тълкува понятието за съпруг като свързано единствено с положението на сключен брак, като в същото време в други точки от съдебното решение разглежда в един и същ план понятието за съпруг и понятието за небрачно партньорство.

35. Следва да се отбележи, че при разглеждането на първото оплакване на жалбоподателя Общият съд прави тълкуване на понятието за преживял съпруг, за да установи в точка 23 от обжалваното съдебно решение, че разпоредбите на член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица са ясни и точни и излагат недвусмислено условията за получаване на наследствена пенсия, а именно „бракът с починалото длъжностно лице да е продължил най-малко една година“.

7 Вж. по-специално решения от 8 февруари 2007 г., Groupe Danone/Комисия (C-3/06 P, EU:C:2007:88, т. 45), и от 19 декември 2012 г., Planet/Комисия (C-314/11 P, EU:C:2012:823, т. 63).

8 Вж. решение от 11 април 2013 г., Mindo/Комисия (C-652/11 P, EU:C:2013:229, т. 30).

9 Оплакването, изведено от „произволния и нецелесъобразен“ характер частично възпроизвежда точка 72 от решение от 15 април 2010 г., Gualtieri/Комисия (C-485/08 P, EU:C:2010:188), посочено в точка 19 от жалбата, в което се съдържат заключенията на Съда при разглеждането на правно основание, изведено от неспазването на принципа на равно третиране. Този анализ на доводите на жалбоподателя се споделя от Съвета (т. 6 от писменото становище при встъпване) и от Комисията (т. 2 от становището по писменото становище при встъпване на Съвета).

10 Вж. по-специално решения от 5 юни 2008 г., Wood (C-164/07, EU:C:2008:321, т. 13), и от 19 ноември 2009 г., Sturgeon и др. (C-402/07 и C-432/07, EU:C:2009:716, т. 48).

36. Така Общият съд изцяло приравнява понятието за съпруг към положението на сключен брак, за което отново говори в точки 25 и 30[11], като се позовава на обичайния смисъл на това понятие, и в точки 27—29, с оглед на универсалността на понятието за брак като форма на гражданскоправен съюз, признат във всички държави членки и пораждащ конкретни правни задължения, и като за целта го противопоставя на небрачното партньорство или на фактическото съпружеско съжителство.

37. Поради това най-малкото е учудващо да се прочете в точка 32 от обжалваното съдебно решение, която освен това има характер на заключение, че като е ограничил предоставянето на посочената пенсия до лицата, които са в граждански брак, „както и до регистрираните партньори, които нямат достъп до граждански брак“, законодателят на Съюза не е действал произволно.

38. От текста на тази точка става ясно, че правото на наследствена пенсия следователно е предоставено не само на преживелия съпруг в тесния смисъл на брачен партньор, но противно на изложеното до този момент в решението, без каквато и да била обосновка от страна на Общия съд за възприемане на подобен извод, при определени условия правото на пенсия се разпростира и към положението на небрачно партньорство.

39. Безспорно в точка 28 от обжалваното съдебно решение Общият съд е посочил, но чрез неясна формулировка, че „по принцип бракът не е сходен с фактическото съпружеско съжителство или с други фактически положения“, като чрез използването на израза „по принцип“ е допуснал по изключение това да не е така, без да навлиза в допълнителни подробности.

40. Що се отнася до преценката на второто оплакване на жалбоподателя, изведено от нарушение на принципа на недопускане на дискриминация, Общият съд потвърждава в точки 48, 51 и 53 от обжалваното решение, че съществува изключителна връзка между преживелия съпруг и положението на сключен брак, като проверката за сходство е извършена между положението на починало длъжностно лице, живяло в свободен съюз, и положението на такова длъжностно лице, „сключило брак“.

41. В точка 47 от обжалваното съдебно решение обаче Общият съд приема, че условието за отпускане на наследствена пенсия произтича от правното естество на връзките, които са обединявали починалото лице „с преживелия съпруг или партньор“, отново без да прави допълнително уточнение по отношение на партньорството и точния обхват на това понятие, което би могло да обхваща положение на законен съюз на официално регистрирано небрачно партньорство, посочено в точка 32 от обжалваното съдебно решение, или положение на фактическо съжителство, като фактическото съпружеско съжителство, в което жалбоподателят е живял с починалото длъжностно лице преди сключването на брака.

42. Комисията твърди, че точка 47 трябва да се тълкува от гледна точка на съюза „или“, който налагал самостоятелна преценка на всяко от посочените положения, само първото от които — наличието на брак — давало възможност за получаването на наследствена пенсия.

43. Това тълкуване обаче противоречи на точка 32 от обжалваното съдебно решение, припомнена по-горе.

11 В точка 31 от обжалваното съдебно решение Общият съд изрично посочва, че понятието за съпруг се отнася „единствено“ до връзка, основана на граждански брак в традиционния смисъл на думата.

44. При тези обстоятелства ми се струва, че в мотивите на обжалваното съдебно решение не се разкриват по ясен и разбираем начин съображенията на Общия съд по отношение на лицата, които имат право да получават наследствена пенсия — положение, което според мен се дължи на непълен анализ на разпоредбите на Правилника за длъжностните лица относно предоставянето на такава пенсия.

45. Общият съд е цитирал единствено член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, като е пропуснал да се позове на други относими негови разпоредби, а именно на член 79 и най-вече на член 1г, параграф 1, втора алинея от Правилника за длъжностните лица, както и на член 1, параграф 2 от приложение VII към него.

46. Член 1г, параграф 1, втора алинея от Правилника за длъжностните лица разширява обхвата на привилегиите и правата, които съгласно правилника са предоставени на сключилите брак длъжностни лица и по отношение на небрачните партньори, но съгласно препращането към член 1, параграф 2, буква в) от приложение VII към Правилника за длъжностните лица, само по отношение на онези от тях, чието партньорство е регистрирано официално и които нямат достъп до граждански брак [12].

47. Следователно член 1, параграф 2, буква в) от приложение VII към Правилника за длъжностните лица, разглеждан във връзка с член 17 от приложение VIII към него, разширява правото на наследствена пенсия и по отношение на двойките, живеещи в официално регистрирано партньорство, които нямат достъп до граждански брак в редица държави членки, като се има предвид положението на еднополовите двойки.

48. В този смисъл е очевидно, че понятието за преживял съпруг не може да се приравни напълно на положението на сключен брак.

49. Този комбиниран прочит на относимите разпоредби от Правилника за длъжностните лица би могъл евентуално да обясни текста на точка 32 от обжалваното съдебно решение, според която предоставянето на наследствена пенсия се ограничава до лицата, които са в граждански брак, „както и до регистрираните партньори, които нямат достъп до граждански брак“, но това не е видно от решението.

50. Въпросът за приложното поле на член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица по отношение на субектите на посоченото в него право обаче е тясно свързан с въпроса за сходния характер на претегляните положения с цел проверка на съвместимостта на тази разпоредба с общия принцип на равно третиране.

51. В настоящия случай Общият съд е проверил дали положението на починало длъжностно лице, което е живяло в свободен, постоянен и дълготраен съюз и е облагодетелствало партньора с доходите си, е сходно с това на починало длъжностно лице, което е било в брак, като е подминал с мълчание положението на регистрираните партньори, които не са имали достъп до граждански брак [13], споменато в точка 32 от обжалваното съдебно решение, въпреки че жалбоподателят е изтъкнал именно сходството между законните и фактическите съюзи в подкрепа на твърдението си за нарушаване на принципа на равно третиране.

12 В член 1, параграф 2, буква в) от приложение VII към Правилника за длъжностните лица се предвижда също, че нито един от двамата партньори не трябва да е в брачна или друга небрачна връзка и че партньорите не следва да са обвързани от определени родствени връзки.

13 Това наблюдение е независимо от всяко едно възможно съвпадение по отношение на резултата от проверката за сходство след включването на тази втора категория лица.

52. Тази единствена категоризация и сравнение на положенията също създава неяснота в съображенията на Общия съд по отношение на оплакването за „произволния и нецелесъобразен“ характер на условието за минимална едногодишна продължителност на брака, като се има предвид, че жалбоподателят е имал сключен брак с починалото длъжностно лице и че му е отказано предоставянето на наследствена пенсия поради продължителност на брака по-малко от една година, както и да бъде отчетен периодът на предходно фактическо съпружеско съжителство.

53. Общият съд се е ограничил да установи в точка 35 от обжалваното съдебно решение, че условието за минимална едногодишна продължителност на брака за „постигането на целта за борба с измамите не е неподходящо“ [14], което задължително отразява вземането предвид на легитимна цел за различно третиране на сходни положения и извършването на проверка за пропорционалност, но е невъзможно да се установи как Общият съд е стигнал до това заключение единствено въз основа на извършеното претегляне на положения, за които е приел, че нямат сходен характер.

54. Текстът на точки 35 и 36 от обжалваното съдебно решение разкрива още повече неяснота в мотивите на Общия съд, тъй като в първата точка се констатира целесъобразният характер на условието за едногодишния период за постигането на „целта за борба с измамите“, преди да се направи заключение във втората точка, че „по този начин“ двойният критерий за граждански брак с продължителност над една година не е нито произволен, нито нецелесъобразен с оглед на „целта, преследвана от наследствената пенсия“.

55. Така Общият съд се позовава на две отделни понятия, а именно легитимната цел, обосноваваща различното третиране на сходни положения, и целта на наследствената пенсия, в светлината на която е необходимо да се установи дали фактическото и правното положение на съответните лица е сходно, без да разяснява причинно-следствената връзка между двете точки и като създава по този начин объркване между двете понятия.

56. Ако Съдът сподели настоящия анализ, следва да се приеме, че е налице нарушение от страна на Общия съд на задължението за мотивиране, тъй като неясните мотиви на обжалваното съдебно решение не дават възможност на жалбоподателя да разбере съображенията на Общия съд във връзка с твърдението за нарушаване на принципа на равно третиране, обосноваващо възражението за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, а оттам и основанията за отхвърлянето на жалбата му, нито на Съда — да упражни своя контрол в това отношение.

57. Освен това, за изчерпателност, бих искал да отбележа, че в своята писмена защита Комисията иска жалбата относно отмяната да бъде обявена за недопустима, като изтъква липсата на съответствие между жалбата по административен ред и жалбата пред Общия съд, тъй като първият документ не съдържал твърдения за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица.

58. Трябва да се отбележи обаче, че този довод не получава отговор в обжалваното съдебно решение, в което дори не е споменат.

14 Освен изричното по естеството си оплакване, свързано с „произволния и нецелесъобразен“ характер на критерия за минимална едногодишна продължителност на брака, жалбоподателят, противно на посоченото от Общия съд в точка 34 от обжалваното съдебно решение, последователно е изложил доводи, критикуващи целта на различното третиране в точки 14—16 от становището си по писменото становище при встъпване на Съвета.

59. Следва да се припомни, че в рамките на производството по обжалване Съдът проверява именно дали Общият съд се е произнесъл надлежно по всички изложени от жалбоподателя доводи [15].

60. Съдът също така е постановил, че правното основание, изведено от пропуск на Общия съд да даде отговор на някои от изложените в първоинстанционното производство доводи, по същество е твърдение за нарушение на задължението за мотивиране, което произтича от член 36 от Статута на Съда на Европейския съюз, приложим и за Общия съд на основание на член 53, първа алинея от същия статут, и от член 81 от Процедурния правилник на Общия съд [16], като се има предвид, че правно основание, изведено от нарушението на такова задължение, представлява абсолютно основание за отмяна, което съдът на Съюза трябва да разгледа служебно, както е посочено по-горе.

61. В този смисъл в обжалваното съдебно решение е налице явна липса на мотиви по отношение на възражението за недопустимост на жалбата.

62. Следователно, с оглед на тези две нарушения на задължението на Общия съд за мотивиране и без да се налага разглеждане по същество на основанията, изтъкнати от жалбоподателя в подкрепа на жалбата му, обжалваното съдебно решение според мен следва да бъде отменено.

63. Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в случай на отмяна на решението на Общия съд Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Общия съд за постановяване на решение.

64. В настоящия случай ми се струва, че Съдът може да се произнесе по възражението за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, повдигнато от жалбоподателя в хода на първоинстанционното производство, тъй като, от една страна, описанието на фактическата обстановка, необходима за постановяване на решението, е пълно, достатъчно и безспорно за страните, и от друга страна, доказателствата по спора са обсъдени в рамките на състезателно производство, проведено пред Общия съд и Съда. Освен това трябва да се вземе предвид интересът на жалбоподателя да се снабди бързо с окончателно решение, тъй като неговото заявление за отпускане на наследствена пенсия датира от април 2015 г.

Б. Относно жалбата пред Общия съд

65. Разглеждането по същество ще доведе Съда до решаването на спора, така както е бил повдигнат пред Общия съд, и поради това вече не е необходимо произнасяне по правните основания за обжалване, нито по повдигнатото от Съвета в съдебното заседание възражение за недопустимост на първото от тези основания.

66. В първоинстанционното производство жалбоподателят иска отмяна на спорното решение и „доколкото е необходимо“, отмяна на решението за отхвърляне на административната жалба. В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика, дори и формално да е насочена срещу решението за отхвърляне на жалбата по административен ред,

15 Вж. в този смисъл решения от 17 декември 1998 г., Baustahlgewebe/Комисия (C-185/95 P, EU:C:1998:608, т. 128), от 29 април 2004 г., British Sugar/Комисия (C-359/01 P, EU:C:2004:255, т. 47), и от 28 юни 2005 г., Dansk Rørindustri и др./Комисия (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, EU:C:2005:408, т. 244).

16 Вж. решение от 20 май 2010 г., Gogos/Комисия (C-583/08 P, EU:C:2010:287, т. 29), и определение от 31 март 2011 г., EMC Development/Комисия (C-367/10 P, непубликувано, EU:C:2011:203, т. 46).

жалбата за отмяна, когато това решение няма самостоятелно съдържание, има за последица сезирането на съда с увреждащия акт, срещу който е била подадена жалбата по административен ред[17]. Тъй като в случая решението за отхвърляне на жалбата по административен ред няма самостоятелно съдържание, следва да се счита, че жалбата е подадена срещу спорното решение.

1. Относно допустимостта

67. В писмената си защита Комисията иска жалбата за отмяна да бъде обявена за недопустима, като изтъква липсата на съответствие между жалбата по административен ред и жалбата пред Общия съд, тъй като първият документ не съдържа твърдения за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица.

68. В това отношение е важно да се припомни, че правилото за съответствие между подадената по административен ред жалба по смисъла на член 91, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица и подадената последваща жалба по съдебен ред изисква — като несъблюдаването на това правило води до недопустимост — представеното пред съда на Съюза основание вече да е било представено в рамките на производството, предхождащо сезирането на съда на Съюза, така че органът по назначаването да е имал възможност да се запознае достатъчно точно с възраженията на заинтересованото лице срещу оспореното решение[18].

69. От това следва, че исканията, които длъжностните лица правят в подадените от тях жалби пред съда на Съюза, могат да почиват само на основанията, които тези лица са изложили в подкрепа на исканията в жалбите си по административен ред, като се има предвид, че последните искания могат да бъдат развити пред съда на Съюза, като се изтъкнат твърдения и доводи, които не се съдържат непременно в съответната жалба по административен ред, но са тясно свързани с нея[19].

70. Изяснено е, от една страна, че тъй като производството, предхождащо сезирането на съда на Съюза, има неформален характер и заинтересованите лица обикновено участват на този етап без съдействието на адвокат, администрацията не трябва да тълкува ограничително жалбите по административен ред, а обратно — трябва да ги разглежда широко, и от друга страна, че член 91 от Правилника за длъжностните лица няма за цел да ограничи стриктно и окончателно евентуалната съдебна фаза, стига жалбата до съда да не променя нито основанието, нито предмета на административната жалба[20].

71. В настоящия случай е безспорно, че жалбата по административен ред е изготвена самостоятелно от жалбоподателя, без да съдържа възражение за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, като се забелязва, че съставянето ѝ е следствие от обикновен устен отказ за предоставяне на наследствена пенсия поради недостатъчна продължителност на брака. В тази жалба по административен ред жалбоподателят оспорва становището на Комисията, като изтъква съвместното си съжителство с починалото длъжностно лице в продължение на повече от двадесет години в рамките на фактическо съпружеско съжителство. При тези обстоятелства посоченото по-горе възражение за незаконосъобразност, основаващо се на нарушение на принципа на равно третиране, трябва да се счита за достатъчно тясно свързано с жалбата по административен ред.

17 Вж. решение от 17 януари 1989 г., Vainker/Парламент (293/87, EU:C:1989:8, т. 8).

18 Вж. решения от 25 октомври 2013 г., Комисия/Moschonaki (T-476/11 P, EU:T:2013:557, т. 71), и от 4 юли 2014 г., Kimman/Комисия (T-644/11 P, EU:T:2014:613, т. 43).

19 Вж. решение от 4 юли 2014 г., Kimman/Комисия (T-644/11 P, EU:T:2014:613, т. 45 и цитираната съдебна практика).

20 Вж. решение от 25 октомври 2013 г., Комисия/Moschonaki (T-476/11 P, EU:T:2013:557, т. 76 и цитираната съдебна практика).

72. При всички положения Съдът е приел, че възражение за незаконосъобразност, повдигнато за първи път на етапа на съдебното обжалване, е допустимо, в отклонение от правилото за съответствие [21].

2. Относно искането за отмяна на решението на Комисията, с което се отказва предоставянето на наследствена пенсия

73. Безспорно е, че жалбата пред Общия съд се основава единствено на възражение за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, чиято допустимост не поражда съмнение, тъй като спорното решение се основава главно на тази разпоредба.

74. Както е посочено по-горе, член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица е част от разпоредбите на Правилника, определящи правния режим на наследствената пенсия.

75. В член 79 от Правилника за длъжностните лица се предвижда преживелият съпруг на длъжностно лице да има право на такава пенсия, както и нейният размер, ако са спазени условията, определени в глава 4 от приложение VIII към Правилника, включваща член 17, който изисква бракът на преживелия съпруг и длъжностното лице да е продължил най-малко една година.

76. Освен това в член 1г, параграф 1, втора алинея от Правилника за длъжностните лица се посочва, че небрачните двойки се считат за брачни, при условие че са изпълнени всички условия, посочени в член 1, параграф 2 от приложение VII към Правилника за длъжностните лица, две от които се отнасят за официално регистрираното партньорство и за липсата на достъп до граждански брак за съответната двойка.

77. При прилагане на тези разпоредби за преценка на подаденото от жалбоподателя заявление за отпускане на наследствена пенсия Комисията е счела, че макар заинтересованото лице действително да е имало статут на преживял съпруг поради брака си с починалото длъжностно лице, условието, свързано с продължителността на брака, не е било изпълнено. Освен това не можело да се вземе предвид наличието на съвместно съжителство в продължение на повече от 20 години в рамките на фактическо съпружеско съжителство, тъй като не е било изпълнено условието за третиране на небрачните партньорства като брак, предвидено в член 1, параграф 2, буква в), подточка iv) от приложение VII към Правилника за длъжностните лица — лицата да нямат достъп до граждански брак в държава членка.

78. С оглед на обхвата на контрола на Съда е важно да се подчертае, че жалбоподателят не упреква Комисията за това, че е допуснала грешка в преценката в настоящия случай. Той твърди единствено, че съдържащото отказ индивидуално решение на Комисията е нередовно, тъй като се основава на правна норма, която сама по себе си е незаконосъобразна.

79. Чрез две формално отделни оплаквания жалбоподателят по същество твърди, че член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица е незаконосъобразен поради нарушение на принципа на равно третиране или недискриминация, като в тази връзка в жалбата се позовава на член 21 от Хартата и на член 2 от Директива 2000/78.

21 Решение от 27 октомври 2016 г., ЕЦБ/Cerafogli (T-787/14 P, EU:T:2016:633).

80. Член 21, параграф 1 от Хартата има следния текст:

„Забранена е всяка форма на дискриминация основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация“.

81. Жалбоподателят не е посочил основанието за дискриминация в конкретния случай, но от писменото му изложение е видно, че то се изразява в правното естество на връзката между членовете на двойката — понятие, което не е включено в посочения по-горе списък, наистина неизчерпателен, което се потвърждава от използването на наречието „по-специално“.

82. При всички положения трябва да се отбележи, както е видно от изложението в жалбата и от становището по писменото становище при встъпване на Съвета, че жалбоподателят ясно оспорва съвместимостта на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица с общия принцип на равно третиране. Комисията и Съветът също поставят своята защита в по-общия контекст на равното третиране.

83. Спазването на принципа на равно третиране е един от общите принципи на правото на Съюза, чийто основен характер е залегнал в член 20 от Хартата, на която член 6, параграф 1 от ДЕС признава същата юридическа сила като Договорите. Както е видно от член 51, параграф 1 от Хартата, нейните разпоредби се отнасят в частност за институциите на Съюза, поради което същите са длъжни да зачитат прогласените в нея права [22].

84. В настоящия случай ищецът твърди, че принципът на равно третиране, залегнал в член 20 от Хартата, е нарушен на две основания.

а) Относно различното третиране на фактически съжителстващите двойки

85. Още в самото начало следва да се подчертае, че сходството на положенията трябва да бъде преценено в светлината на предмета и целта на акта на Съюза, който установява разглежданото различие [23].

86. Предметът и целта на наследствената пенсия, предвидена по-специално в член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, е да се предостави на преживелия съпруг заместващ доход, който да компенсира частично загубата на доходите на починалия му съпруг [24].

87. Жалбоподателят поддържа, че при сходни положения на двойка, установила постоянни и дълготрайни взаимоотношения на фактическо съпружеско съжителство с финансово подпомагане на един от партньорите от другия, и на двойка, която е сключила брак или е встъпила в небрачно партньорство, лишаването на преживелия партньор от наследствена пенсия представлява нарушаване на принципа на равно третиране.

22 Вж. решение от 19 септември 2013 г., Преразглеждане Комисия/Strack (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, т. 39). Следва да се добави, че позоваването от страна на жалбоподателя на Директива 2000/78, която в областта на заетостта и професиите е израз на общия принцип на равно третиране, не е от значение в настоящия случай, тъй като става въпрос за спор относно законосъобразността на разпоредба на правилник на Съюза.

23 Вж. решение от 1 март 2011 г., Association belge des Consommateurs Test-Achats и др. (C-236/09, EU:C:2011:100, т. 29).

24 Вж. решения от 21 октомври 2009 г., Ramaekers-Jørgensen/Комисия (F-74/08, EU:F:2009:142, т. 53), и от 1 юли 2010 г., Mandt/Парламент (F-45/07, EU:F:2010:72, т. 88).

88. В това отношение жалбоподателят представя гледна точка към целта на наследствената пенсия, която е основана на последващ, а не на предварителен анализ на двойката, както това е развито от другите страни в производството, и която установява, че в деня на смъртта на единия от партньорите преживелият партньор се намира в напълно идентично положение с това на преживял съпруг, а именно в положението на лице, което се е ползвало през годините от доходите на своя партньор и което внезапно е било лишено от тях.

89. Това стеснително тълкуване на целта на наследствената пенсия, целенасочено фокусирано върху чисто материален подход към разглежданото положение само в деня на смъртта на длъжностното лице, не отразява точния ratio legis на член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица.

90. От този текст, разгледан заедно с другите относими разпоредби на Правилника за длъжностните лица, е видно, че предоставянето на наследствена пенсия не е обвързано с условия за доходи и/или имущество, които следва да характеризират неспособността на преживелия съпруг да посрещне своите нужди и по този начин да докаже своята финансова зависимост в миналото от починалия.

91. Правото на посочената пенсия следва да компенсира загубата на солидарност, произтичаща от правно установени задължения на членовете на двойката при създаването на техния съюз, продължаващи във времето. В това отношение следва да се отбележи, че член 26 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица предвижда, че когато преживелият съпруг сключи нов брак, той престава да има право на наследствена пенсия, което няма да е така, ако съпругът влезе в отношения на фактическо съпружеско съжителство (или регистрирано партньорство), независимо от неговата продължителност и стабилност.

92. Тази солидарност очевидно съществува в рамките на брака — единствената форма на граждански отношения, която е обща за всички държави — членки на Съюза[25] и която има определена степен на универсалност по отношение на съдържанието си[26], тъй като бракът е предназначен главно за организиране на личните, материалните и имуществените задължения на съпрузите за времетраенето на техния съюз. За тази цел той предоставя права и задължения на съпрузите един спрямо друг, което се изразява именно в задължението за помощ и/или участие в разходите на семейството и също така налага финансова солидарност по отношение трети лица за дълговете на домакинството. Освен това бракът е подчинен на строго формални изисквания за регистрация.

93. Макар признаването на регистрираното небрачно партньорство да има нееднороден характер в националните правни системи, може да се каже, че споменатото партньорство също съответства на правен режим, уреждащ живота на двойката, подчинен на истински формални изисквания, като включва права и задължения за партньорите, а това несъмнено го доближава до положението на сключен брак.

25 Вж. решение от 6 май 2014 г., Forget/Комисия (F-153/12, EU:F:2014:61, т. 29).

26 Вж. в този смисъл решение от 5 октомври 2009 г., Комисия/Roodhuijzen (T-58/08 P, EU:T:2009:385, т. 75).

94. От друга страна, фактическо съжителство или свободен съюз, какъвто е фактическото съпружеско съжителство[27], по дефиниция е извън каквато и да било правна рамка, обвързваща тези, които са избрали посочената форма на гражданскоправен съюз, и следователно не води до правни и имуществени последици в отношенията между лицата, живеещи в такова съжителство. Определянето на естеството на съюзите, които биха могли според случая да отразяват фактическа солидарност между съвместно живеещите партньори, зависи единствено от желанието и избора на членове на съюз, който не е обусловен от никакви формални изисквания.

95. Жалбоподателят се позовава на доктрината и на решения на белгийски съдилища, признаващи съществуването на естествени задължения между лицата във фактическо съпружеско съжителство, които могат да се превърнат в граждански задължения. В допълнение към факта, че при оценката на съпоставимостта на положението на съответните лица съдилищата на Съюза трябва да вземат предвид преобладаващото мнение в целия Съюз, а не в една-единствена държава членка[28], примерът в предоставената от жалбоподателя съдебна практика показва, че превръщането на естественото задължение, което зависи само от убежденията, в гражданскоправно задължение, е обусловено само от едностранното поемане на задължение по волята на едно от съжителстващите лица.

96. Също така според мен не е уместно позоваването на решение от 1 април 2008 г., Maruko (C-267/06, EU:C:2008:179), относно тълкуването на членове 1 и 2 от Директива 2000/78 съгласно германския закон, предоставящ по-малък размер на пенсия за вдовство на двойки, които са встъпили в регистрирано небрачно партньорство в сравнение с този на брачните двойки. Сравнението се отнася, от една страна, за положението на две лица от един и същ пол без достъп до брак и живеещи в регистрирано небрачно партньорство, и от друга страна, за това на брачна двойка, докато в настоящия случай положението на две лица в ситуация на свободно съжителство е сравнено с положението на брачна двойка или на двойка, която няма достъп до брак, а е встъпила в официално регистрирано партньорство.

97. Важно е да се отбележи, че в точка 75 от решението си от 15 април 2010 г., Gualtieri/Комисия (C-485/08 P, EU:C:2010:188), Съдът е посочил, че макар в някои отношения фактическите съюзи и законните съюзи като брака да разкриват сходства, те не могат задължително да доведат до приравняването на тези два вида съюз.

98. Освен това в решението на Европейския съд по правата на човека от 3 април 2012 г., Van der Heidjen с/у Нидерландия (CE:ECHR:2012:0403JUD004285705, § 69), е отбелязано следното: „Бракът дава специален статут на тези, които встъпят в него. Упражняването на правото на встъпване в брак е защитено от член 12 от [Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г.,] и има социални, лични и правни последици (вж. mutatis mutandis ЕСПЧ, решения от 29 април 2008 г., Burden с/у Обединено кралство, CE:ECHR:2008:0429JUD001337805, § 63 и от 2 ноември 2010 г., Şerife Yiğit с/у Турция, CE:ECHR:2010:1102JUD000397605, § 72). По подобен начин правните последици от регистрираното партньорство разграничават този вид отношения от другите форми на съвместен живот. Не продължителността или взаимната помощ в отношенията са решаващият елемент, а съществуването на публично поето задължение, което върви ръка за ръка с набор от права и задължения с договорен характер“.

27 В член 515-8 от френския Граждански кодекс се посочва, че фактическо съпружеско съжителство е фактическо съжителство, характеризиращо се със стабилен и непрекъснат съвместен живот на две лица от различен или от един и същи пол, които живеят като двойка.

28 Вж. в този смисъл решение от 31 май 2001 г., D и Швеция/Съвет (C-122/99 P и C-125/99 P, EU:C:2001:304, т. 49).

99. При тези обстоятелства, с оглед на целта на наследствената пенсия, така както е припомнена и изложена по-горе, считам, че претеглянията от жалбоподателя положения не са сходни, тъй като фактическите и законните съюзи, независимо дали става въпрос за брак, или за регистрирано небрачно партньорство, имат непреодолими различия в правно отношение. Поради това различното третиране не може да доведе до извод за нарушение на принципа на равно третиране.

100. Това заключение обаче не слага край на обсъждането на правното основание, изведено от възражението за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица поради нарушаването на принципа на равно третиране.

б) Относно разликата в третирането на двойките, чийто брак продължава по-малко от една година

101. В жалбата си жалбоподателят възразява срещу условието за продължителност на личните отношения, изискуема за предоставянето на наследствена пенсия, като твърди, че критерият за сключен брак или небрачно партньорство с продължителност над една година бил „произволен и нецелесъобразен“.

102. Тези доводи трябва да се разглеждат във фактологичния и правния контекст на спора, а именно че жалбоподателят е бил в брак в продължение на повече от 11 месеца с починалото длъжностно лице и че решението на Комисията за отхвърляне на заявлението за предоставяне на наследствена пенсия е било мотивирано с недостатъчна продължителност на брака, а именно по-малко от една година, както и с отказ да се вземе предвид периодът на предходно фактическо съпружеско съжителство.

103. В настоящия случай положението на двойка, сключила брак преди повече от една година, и положението на двойка, чийто брак е продължил по-малко от една година, независимо дали се предшества или не от съвместен живот в рамките на фактическо съпружеско съжителство, могат да се считат за сравними по отношение на целта на наследствената пенсия, тъй като не е необходимо разглежданите положения да бъдат идентични[29].

104. И в двата случая става въпрос за двойки, поели публично задължение, предоставящо на всеки от съпрузите *от самия ден на встъпване в брака* набор от конкретни права и задължения един спрямо друг, както и по отношение на трети лица, създаващо правна солидарност, а това представлява достатъчно сходство между положенията по отношение на предмета на разглежданото плащане.

105. Може ли различното третиране на тези две категории лица в сходно положение да бъде обективно обосновано?

106. Следва да се припомни в тази връзка, че член 52, параграф 1 от Хартата допуска налагането на ограничения при упражняването на права и свободи, признати от същата, ако тези ограничения са предвидени в закон, ако зачитат основното съдържание на посочените права и свободи и при спазване на принципа на пропорционалност са необходими и действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора.

29 Вж. в този смисъл решение от 10 май 2011 г., Römer (C-147/08, EU:C:2011:286, т. 42).

107. От този член следва, че за да бъде счетено за съвместимо с правото на Съюза, ограничението в упражняването на правото на равенство трябва при всички случаи да отговаря на три условия [30], а именно че ограничението трябва да бъде предвидено в закон, да преследва цел от общ интерес и да не е прекомерно в смисъл, че трябва да е необходимо и пропорционално на преследваната цел и че „основното съдържание“, т.е. естеството на разглежданото право или свобода, не трябва да бъде засегнато.

1) Законово основание

108. Ограничението трябва да бъде „предвидено в закон“. С други думи, въпросната мярка трябва да има законово основание [31], което в настоящия случай не поражда затруднение, тъй като условието за предоставяне на наследствената пенсия, свързано с това бракът да е продължил най-малко една година преди настъпване на смъртта на длъжностното лице, е предвидено в член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица. Освен това този текст отговаря на изискванията за достъпност, яснота и предвидимост, произтичащи от практиката на Европейския съд по правата на човека, за да се даде възможност на засегнатите лица да определят поведението си при пълно познаване на фактите [32].

2) Цел от общ интерес

109. Следва да се припомни, че в случай на законодателен акт на Съюза законодателят на Съюза следва да докаже съществуването на обективни критерии, предложени като обосновка за различното третиране, и да предостави на Съда необходимите данни, въз основа на които последният да провери дали посочените критерии са налице [33].

110. Необходимо е да се посочи, че Правилникът за длъжностните лица сам по себе си не предоставя уточнения или указания относно целта на член 17 от приложение VIII към Правилника. Най-общо член 1г, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица гласи, че „[к]ато се зачитат принципът на недискриминация и принципът на пропорционалност, всяко ограничение в тяхното прилагане трябва да бъде обосновано с обективни и разумни съображения и подчинено на законосъобразни цели от общ интерес в рамките на политиката за персонала“ [34].

30 Вж. решение от 9 ноември 2010 г., Volker und Markus Schecke и Eifert (C-92/09 и C-93/09, EU:C:2010:662, т. 56—72).

31 Вж. в този смисъл решения от 1 юли 2010 г., Knauf Gips/Комисия (C-407/08 P, EU:C:2010:389, т. 91), и от 17 октомври 2013 г., Schwarz (C-291/12, EU:C:2013:670, т. 35).

32 Вж. в този смисъл решение от 20 май 2003 г., Österreichischer Rundfunk и др. (C-465/00, C-138/01 и C-139/01, EU:C:2003:294, т. 77), и заключенията на генералния адвокат Cruz Villalón по дело Scarlet Extended (C-70/10, EU:C:2011:255, т. 93—100) и на генералния адвокат Mengozzi по дело Schwarz (C-291/12, EU:C:2013:401, т. 43).

33 Вж. решения от 16 декември 2008 г., Arcelor Atlantique и Lorraine и др. (C-127/07, EU:C:2008:728, т. 47), и от 17 октомври 2013 г., Schaible (C-101/12, EU:C:2013:661, т. 78).

34 Можем да цитираме съображение 31 от Регламент № 723/2004, чийто уклончив текст гласи, че „тъй като условията, довели до приемането на действащите разпоредби относно пенсията за инвалидност и наследствената пенсия, са променени, тези разпоредби следва да бъдат осъвременени и опростени“ [неофициален превод]. В духа на това съображение отбелязвам, че в съображение 7 се посочва: „важно е да се гарантира прилагането на принципа на недискриминация, залегнал в Договора за ЕО, и по този начин да се продължи разработването на политика за персонала, гарантираща равни възможности за всички, независимо от пола, физическите възможности, възрастта, расата или етническия произход, сексуалната ориентация или семейното положение“ [неофициален превод], мотиви, уточнени в съображение 8, според което: „важно е длъжностните лица, участващи в небрачно партньорство, признато от дадена държава членка за трайно партньорство, и които нямат достъп до брак, да имат същите привилегии като брачните двойки“ [неофициален превод].

111. Това обстоятелство обаче не изключва възможността такава цел да може да бъде изведена от общия контекст на разглежданата мярка, така че да може да се упражни юрисдикционен контрол по отношение на законосъобразността на тази цел, както и по отношение на въпроса дали средствата, използвани за осъществяването ѝ, са подходящи и необходими [35].

112. В своите становища, както и в заседанието, Комисията и Съветът се позовават в тази връзка на необходимостта от предотвратяване на измами като фиктивните бракове, като по този начин се съхранявало равновесието на пенсионната схема, избягвала се прекомерната административна тежест при обработването на преписките, противоречаща на принципа на добра администрация, особено по отношение на оценката на фактическите доказателства, и по този начин се гарантирало равното третиране на длъжностните лица.

113. Тези различни стремежи могат да се разглеждат като цели от общ интерес, т.е. легитимни, признати от Съюза цели, и следователно трябва да бъдат подложени на проверка за пропорционалност от Съда, както е предвидено в член 52 от Хартата.

3) Проверка за пропорционалност

114. Според постоянната практика на Съда принципът на пропорционалност е сред общите принципи на правото на Съюза. Той изисква мерките да бъдат годни да осъществят легитимните цели, преследвани от съответната правна уредба, и да не надхвърлят необходимото за осъществяването на тези цели [36], като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а наложените от нея задължения не трябва да са несъразмерни с тези цели [37].

i) Подходящ характер

115. Трябва да се провери дали оспорваната разпоредба може да допринесе за постигането на предварително определените цели от общ интерес.

35 Вж. в този смисъл, относно принципа за забрана на дискриминация, основана на възраст, решения от 16 октомври 2007 г., Palacios de la Villa (C-411/05, EU:C:2007:604, т. 56 и 57), от 12 януари 2010 г., Petersen (C-341/08, EU:C:2010:4, т. 49), и от 6 ноември 2012 г., Комисия/Унгария (C-286/12, EU:C:2012:687, т. 58).

36 Вж. решения от 18 ноември 1987 г., Maizena и др. (137/85, EU:C:1987:493, т. 15), от 12 ноември 1996 г., Обединено кралство/Съвет (C-84/94, EU:C:1996:431, т. 57), от 10 декември 2002 г., British American Tobacco (Investments) и Imperial Tobacco (C-491/01, EU:C:2002:741, т. 122), от 8 април 2014 г., Digital Rights Ireland и др. (C-293/12 и C-594/12, EU:C:2014:238, т. 46), и от 16 юни 2015 г., Gauweiler и др. (C-62/14, EU:C:2015:400, т. 67).

37 Вж. решения от 11 юли 1989 г., Schräder HS Kraftfutter (265/87, EU:C:1989:303, т. 21), от 12 юли 2001 г., Jippes и др. (C-189/01, EU:C:2001:420, т. 81), и от 9 март 2010 г., ERG и др. (C-379/08 и C-380/08, EU:C:2010:127, т. 86); вж. също в този смисъл решение от 16 юни 2015 г., Gauweiler и др. (C-62/14, EU:C:2015:400, т. 91).

116. В контекста на тази преценка Комисията и Съветът посочват, че трябвало да се вземе предвид фактът, че по отношение на организацията на системата за социална закрила на длъжностните лица на Съюза законодателят разполага с голяма свобода на преценка [38]. Признаването на такова правомощие предполагало необходимостта да се провери дали средствата, избрани за постигане на преследваната цел, не са явно неподходящи или необосновани [39].

117. Съдът обаче е посочил, че тази свобода на преценка не може да доведе до обезсмисляне на прилагането на принципа на недискриминация [40], което по необходимост важи и за принципа на равно третиране. Той приема също, че може да се счита, че дадена правна уредба е в състояние да гарантира осъществяването на изтъкнатата цел единствено ако действително отговаря на грижата за съгласуваното и систематичното ѝ постигане [41].

118. В настоящия случай в това отношение могат да възникнат известни съмнения, ако се вземе предвид положението при внезапната смърт, по-специално при злополука, на единия от съпрузите в двойка, която се намира в брак от 11 месеца и 29 дни, преживелият съпруг от която ще бъде лишен от наследствена пенсия, докато напротив, от посочената пенсия ще се ползва партньорът, встъпил в брак с тежко болен служител, който умира дванадесет месеца след сключването на гражданскоправния съюз.

119. Това приравняване на положенията показва слабостта на разпоредба, основаваща се изключително на критерий ratione temporis, с прилагането на ограничителен срок, който действа автоматично и сляпо.

120. Освен това могат да бъдат изразени съмнения и въз основа на анализ in concreto на изтъкнатите цели за различно третиране, и по-специално на първата от тях, относно борбата с измамите, с която останалите три са тясно свързани или дори са производни на нея.

121. Важно е да се ограничи понятието за измама, посочено от Комисията и Съвета, които използват израза „уговорка относно бъдещо наследяване“, понятие, което a priori се отнася единствено до правилата за наследяване или, в по-широк смисъл, до „фиктивния брак“. Поддържаната идея е чрез условието за продължителност на брака да се предотврати рискът същият да бъде сключван по-скоро с цел придобиване на финансови ползи, а не „с намерение за съвместно съжителство“.

122. Конкретната ситуация, както е описана от Комисията и Съвета, изглежда съмнителна. Терминът „фиктивен брак“ се свързва с израза „брак по сметка“, който се използва редовно за определянето на фиктивен съюз, мотивиран само от възможността единият съпруг да получи посредством този брак желаното гражданство на другия съпруг. Това специфично сливане на интересите на две лица без истинска емоционална връзка не може да се приложи към настоящия случай.

38 Вж. решение от 29 ноември 2006 г., Campoli/Комисия (T-135/05, EU:T:2006:366, т. 72). Освен това при тълкуването на член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 по повод преюдициално запитване Съдът е пояснил, че държавите членки разполагат с широка свобода на преценка при избора на средствата, с които могат да постигнат целите на своята социална политика.

39 Вж. решения от 26 септември 2013 г., Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, т. 58), и от 15 април 2010 г., Gualtieri/Комисия (C-485/08 P, EU:C:2010:188, т. 72). В подобен фактически контекст относно дискриминация, свързана с отпускането на социални помощи, Европейският съд по правата на човека действително посочва в решението си от 11 юни 2002 г., Willis c/y Обединено кралство (CE:ECHR:2002:0611JUD003604297), че договарящите държави се ползват от определена свобода на преценка, като определят дали и до каква степен различията в положенията при други сходни отношения оправдават различията в третирането, но проверява надлежно дали в разглеждания случай разликата в третирането не е била лишена от „обективна и разумна обосновка“, т.е. дали тя не е преследвала „легитимна цел“ или дали е липсвало „разумно съотношение на пропорционалност между използваните средства и въпросната цел“.

40 Вж. решение от 5 март 2009 г., Age Concern England (C-388/07, EU:C:2009:128, т. 51).

41 Вж. освен това, относно изискването за съгласуваност, основополагащи решения от 10 март 2009 г., Hartlauer (C-169/07, EU:C:2009:141, т. 55), и от 23 декември 2015 г., Hiebler (C-293/14, EU:C:2015:843, т. 65). Вж. специално, що се отнася до Директива 2000/78, решения от 12 януари 2010 г., Petersen (C-341/08, EU:C:2010:4, т. 53), и от 26 септември 2013 г., HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, т. 67).

123. Единственото положение, което на практика е възможно, е положението на двойка, независимо дали е сключила брачен договор, която взема решение за сключване на брак в резултат на сериозно влошаване на здравословното състояние на партньора, който е длъжностно лице.

124. Идеята, че подобен брачен съюз може да се квалифицира като фиктивен, според мен е доста спорна и в известна степен неуместна, тъй като отрича самата същност на брака. В подобен случай би ставало въпрос за двама души, вече установили се като двойка, които избират да засилят своята обвързаност, като придобият брачен статут, отговаряйки по този начин единствено на силния стимул за такова действие, съдържащ се в разпоредбите на Правилника за длъжностните лица, който очевидно благоприятства положението на сключен брак. При тези обстоятелства страхът от брак, който не е мотивиран в действителност от „намерение за съвместно съжителство“, е неоснователен, тъй като съвместното съжителство предхожда гражданскоправния съюз.

125. Изборът да бъде сключен брак, във всеки един случай по необходимост включва имуществено измерение и е част от желанието за правна сигурност и максимална защита на партньора по време и в края на съюза. Фактът, че този избор може да бъде направен в резултат на тревожна информация за здравето на партньора, не представлява измама, а потвърждава силата на връзката, обединяваща две лица, които ще поемат задължение, чиято продължителност не може никога да бъде предварително известна със сигурност, независимо от сериозността на заболяването, засягащо партньора, станал съпруг. Според мен не е налице заобикаляне на брака, както твърдят Комисията и Съветът.

126. От друга страна, „отложеното действие“, каквото в известен смисъл представлява изискването за едногодишна продължителност на брака, за да бъде получена наследствената пенсия, е напълно несъвместимо с правния характер на брака, който поражда действие в самия момент на поемането на задължението. Комисията и Съветът категорично подчертават, че разликата в третирането съгласно Правилника за длъжностните лица между сключилите брак лица и лицата във фактическо съпружеско съжителство се основава на „разлика в семейното положение, която произтича от съзнателен избор на засегнатите лица“, тъй като положението на сключен брак и свързаните с него правни и финансови задължения на съпрузите задължително се различават от един обикновен свободен съюз с оглед на целта на наследствената пенсия.

127. Трябва да се отбележи, че на 9 май 2014 г. жалбоподателят и г-жа N са избрали да сключат брак, което незабавно води до правната рамка, на която се позовават тези институции като елемент на обективно разграничаване. Ако в такъв тип дело не се разглеждаше, както показва с острота положението на жалбоподателя, една болезнена човешка действителност, би било изкушаващо да наблегнем върху иронията на ситуация, при която Комисията и Съветът се крият зад понятието за фиктивен брак, за да отхвърлят заявлението за наследствена пенсия, след като в рамките на проверката за съпоставимост с оглед на целта на посочената пенсия са противопоставили на жалбоподателя избора му да не сключи брак.

128. При тези обстоятелства според мен въпросната мярка е явно неподходяща за постигането на целта за борбата с измамите, като същото заключение се налага по други мотиви, които са само съпътстващи.

129. Ако приемем, че мотивът за легитимност, извлечен от гарантирането на финансовото равновесие на пенсионната схема, може да бъде оценен отделно, следва да се посочи, че рискът от постигането на подобен баланс без оспореното различно третиране по никакъв начин не е доказан, а още по-малко — разяснен от Комисията или от Съвета. Освен това от практиката на Съда следва, че бюджетните съображения от чисто финансов характер не могат да представляват сами по себе си законосъобразна цел, която би могла да обоснове изключение от

общия принцип на равно третиране и недискриминация [42].

ii) Необходимост

130. Ако Съдът счете, че условието за едногодишна продължителност на брака е очевидно подходящо, трябва да се установи дали разпоредба като разглежданата тук е необходима за постигане на преследваните цели. Дадена мярка е необходима, когато преследваната законна цел не би могла да бъде постигната с по-слабо ограничително, но също толкова подходящо средство [43]. В случая е необходимо да се изследва дали не съществува по-малко крайно решение за избягване на рисковете от измама и така да се запази финансовото равновесие на пенсионната схема, да се избегне прекомерната административна тежест при обработването на преписките, противоречаща на принципа на добра администрация, и да се гарантира равното третиране на длъжностните лица.

131. Следва да се поясни, че в настоящия случай възприетото разрешение е крайно, тъй като при всеки случай на смърт на длъжностно лице, настъпила в рамките на дванадесет месеца след сключването на брака, ще бъде прилагана необорима презумпция за измама и преживелият съпруг ще бъде лишен от наследствена пенсия.

132. Най-слабо ограничително за заинтересованите лица би било да им се даде възможност да докажат, че не са във фиктивен брак, като предоставят документите, доказващи съществуването на предходното съвместно съжителство, продължителността на което би им позволила да достигнат съдбовния праг от дванадесет месеца. Важно е да се подчертае, че подобно разрешение по никакъв начин не противоречи на подхода, приет при определянето на сходния характер на претегляните положения — законните съюзи, от една страна, и фактическите съюзи, от друга страна — тъй като то не поставя под въпрос връзката между брака и наследствената пенсия.

133. Този по-малко ограничителен подход освен това не би бил неподходящ.

134. Що се отнася до целта за избягване на прекомерната административна тежест, следва да се отбележи, че това твърдение на Комисията и на Съвета по никакъв начин не е подкрепено от съответни данни и число. В своето писмено становище при встъпване Съветът се позова на европейска публична служба, състояща се от повече от 58 000 длъжностни лица и други служители и повече от 20 000 ползващи се лица по пенсионната схема. Тези данни са очевидно недостатъчни по отношение на повдигнатия в настоящия случай въпрос, който засяга само бракове, с продължителност по-малко от една година, за които е логично да се предположи, че представляват само малък обем от разглежданите преписки, като се има предвид, доколкото ми е известно, че настоящото дело е първото, свързано с конкретната проблематика.

135. Освен това не става въпрос да се изисква от администрацията да води някакво разследване на положението на засегнатата двойка с преценка на правни въпроси, свързани със семейното положение на засегнатите лица, тъй като единствената проверка, която трябва да се извърши, е за продължителността на съвместното съжителство преди брака, която се доказва лесно в случай на регистрирано небрачно партньорство и която не поражда трудности в хипотезите на фактическо съпружеско съжителство, както става ясно от настоящия случай. Тази чисто фактическа преценка не може да доведе до неравно третиране на длъжностните лица.

42 Вж. решения от 19 юни 2014 г., Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-41/12, EU:C:2014:2005, т. 77), и от 11 ноември 2014 г., Schmitzer (C-530/13, EU:C:2014:2359, т. 41); вж. в същия смисъл, що се отнася до равното третиране на мъжете и жените, решения от 17 юни 1998 г., Hill и Stapleton (C-243/95, EU:C:1998:298, т. 40), от 6 април 2000 г., Jørgensen (C-226/98, EU:C:2000:191, т. 39), от 23 октомври 2003 г., Schönheit и Becker (C-4/02 и C-5/02, EU:C:2003:583, т. 85), и от 21 юли 2011 г., Fuchs и Köhler (C-159/10 и C-160/10, EU:C:2011:508, т. 74).

43 Вж. в този смисъл решение от 26 септември 2013 г., Dansk Jurist- og Økonomforbund, C-546/11, EU:C:2013:603, т. 69).

136. Също така следва да се отбележи, че въпреки че законодателят очевидно е направил категоризация, той не е изключил индивидуалната преценка in concreto, за което свидетелства член 1, параграф 1, буква г) от приложение VII към Правилника за длъжностните лица, който предвижда, че длъжностно лице, което не отговаря на условията за отпускане на надбавка за жилищни нужди, може въз основа на „специално мотивирано решение на органа по назначаването въз основа на оправдателни документи“ да получи такива, когато все пак в действителност изпълнява семейноправни задължения.

137. На последно място, с оглед на посочената по-горе оценка за наличието на повече от разумно количество преписки, свързани с браковете с продължителност по-малко от една година, според мен предложеното по-малко ограничително разрешение по никакъв начин не застрашава финансовото равновесие на пенсионната схема, за което Комисията и Съветът не са предоставили никаква точна информация освен такава, свързана с наличието на много по-голям брой вносители на осигуровки в сравнение с ползващите се от схемата лица.

138. Следва да се припомни, че член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица урежда предоставянето на наследствена пенсия на преживелия съпруг на длъжностно лице, което е починало в период на активна заетост. Не е необосновано да се приеме, че по-голямата част от засегнатите случаи са тези, както сочи примерът с жалбоподателя, при които смъртта на длъжностното лице настъпва след дълги години професионална дейност и следователно вноски в пенсионната схема, които няма да доведат до изплащане на пенсия за осигурителен стаж. В този случай предоставянето на преживелия съпруг, доказал съществуването на предхождащо брака съвместно съжителство с продължителност, позволяваща да се достигнат изискваните дванадесет месеца, на наследствена пенсия, равна на 60 % от пенсията за осигурителен стаж, на която би имал правото неговият съпруг — длъжностно лице, не е в състояние a priori да застраши финансовото равновесие на пенсионната схема.

139. От посочените по-горе съображения следва, че изискуемата дванадесетмесечна минимална продължителност на брака е мярка, която, дори като се вземат предвид голямата свобода на преценка и практическите изисквания при управлението на пенсионната схема, надхвърля необходимото за постигане на целите от общ интерес, преследвани от законодателя.

iii) Прекомерно увреждане на интересите на длъжностните лица

140. Ако Съдът счете, че изискваната дванадесетмесечна минимална продължителност на брака е подходяща и необходима мярка за постигането на установените в нея цели, следва да се прецени и нейната пропорционалност в тесния смисъл на думата. В това отношение дори и мерки, които са подходящи и необходими за постигането на законосъобразни цели, не следва да водят до несъразмерни с преследваните цели неблагоприятни последици. С други думи, следва да се гарантира, че разпоредба като разглежданата в настоящия случай не води до прекомерно увреждане на законните интереси на длъжностните лица [44]. Накрая, става въпрос справедливо претегляне на противоположните интереси на длъжностните лица и техните преживели съпрузи, като жалбоподателя, и на Съюза в рамките на управлението на пенсионната схема.

44 Вж. в този смисъл относно случай на дискриминация, основана на възраст съгласно Директива 2000/78, решения от 16 октомври 2007 г., Palacios de la Villa (C-411/05, EU:C:2007:604, т. 73), и от 12 октомври 2010 г., Ingeniørforeningen i Danmark (C-499/08, EU:C:2010:600, т. 47); вж. освен това решение от 16 юли 2015 г., ЧЕЗ Разпределение България (C-83/14, EU:C:2015:480, т. 123), както и заключенията на генералния адвокат Kokott по това дело (EU:C:2015:170, т. 131) и по дело Белов (C-394/11, EU:C:2013:48, т. 117), като и двете се отнасят до Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 година относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход (ОВ L 180, 2000 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 20, том 1, стр. 19).

141. Безспорно е, че всяко допълнително плащане по тази схема увеличава общия размер на разходите и съответно тежестта на тази схема за бюджета на Съюза. Това твърдение обаче трябва сериозно да се смекчи поради изложените в настоящото заключение съображения относно предмета на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, а именно предоставянето на наследствена пенсия на преживелия съпруг на длъжностно лице, което е починало в условията на активна заетост и следователно без да е получавало пенсия за осигурителен стаж, за която това лице редовно е плащало вноски.

142. Условието за едногодишна продължителност на брака означава, че една цяла група преживели съпрузи автоматично ще бъде изключена от разпоредбите на Правилника за длъжностните лица, въпреки че те биха могли да имат съвместно съжителство в продължение на няколко десетилетия с покойното длъжностно лице, както е видно от примера с жалбоподателя, синоним на косвен, но ефективен принос към пенсионната схема. Такова сериозно увреждане на интересите на цялата група е напълно несъразмерно с целта, преследвана от минималната продължителност на брака, която е насочена основно към предотвратяването на измамното поведение на определени лица по отношение на социално плащане — очевидно рядък случай.

143. Следователно е налице прекомерно увреждане на законните интереси на длъжностните лица и на техните преживели съпрузи, което води до заключението за нарушение на принципа на равно третиране, залегнал в член 20 от Хартата.

144. Тъй като това ограничение според мен не е нито необходимо, нито пропорционално на преследваните цели, не стои въпросът дали „основното съдържание“, т.е. естеството на разглежданото право, е засегнато.

145. От това следва, че условието преживелият съпруг да е бил в брак в продължение на поне една година към момента на смъртта на длъжностното лице, което член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица въвежда като изискване за предоставянето на наследствена пенсия, трябва да бъде обявено за неприложимо към конкретния случай.

146. Тъй като оплакването, изведено от незаконосъобразност на член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица, е обосновано в посочения по-горе смисъл, спорното решение трябва да бъде отменено.

147. Следва също така да се припомни, че съгласно член 266 от ДФЕС институцията, чийто акт е бил отменен, е задължена да предприеме необходимите мерки за изпълнение на решението на Съда.

3. Относно искането за обезщетение

148. Съгласно съдебната практика, за да се ангажира отговорността на Съюза, трябва да са изпълнени определени условия, които се отнасят до неправомерността на поведението, за което се упрекват институциите, до наличието на твърдяната вреда и до наличието на причинно-следствена връзка между поведението и претендираната вреда, като жалбоподателят следва да докаже, че са налице тези условия[45].

45 Вж. решения от 1 юни 1994 г., Комисия/Brazzelli Lualdi и др. (C-136/92 P, EU:C:1994:211, т. 42), и от 12 юли 2011 г., Комисия/Q (T-80/09 P, EU:T:2011:347, т. 42).

149. В настоящия случай жалбоподателят иска присъждането на 5 000 EUR под формата на обезщетение за неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразното поради дискриминация решение, с което му се отказва предоставянето на наследствена пенсия при много болезнени обстоятелства. Жалбоподателят изтъква същата незаконосъобразност, за да обоснове искането си за обезщетение, като незаконосъобразността, която изтъква като основание за искането си за отмяна.

150. Тъй като беше направен извод за основателност на възражението за незаконосъобразност на член 17 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица поради нарушаване на принципа на равно третиране, залегнал в член 20 от Хартата, предлагам да се уважи искането за обезщетение, като се приеме, че отмяната на спорното решение представлява подходящо поправяне на неимуществените вреди, които жалбоподателят може да претърпи в настоящия случай.

VI. Съдебни разноски

151. Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.

152. Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

153. В настоящия случай жалбоподателят е поискал от Съда, след произнасянето по съществото на спора, да уважи направените от него искания пред първата инстанция, включително за осъждането на ответника, в този случай Комисията, да заплати съдебните разноски. Следователно той не е поискал осъждането на Съвета, а също така и на Комисията да заплатят съдебните разноски, които е направил в производството по обжалване пред Съда.

154. Тъй като исканията на Комисията следва да се отхвърлят, тя трябва да бъде осъдена да заплати, наред с направените от нея съдебни разноски пред двете инстанции, и съдебните разноски на жалбоподателя, направени в първоинстанционното производство, в съответствие с исканията на същия в първоинстанционното производство, като жалбоподателят понася направените от него разноски в производството по обжалване пред Съда. Съветът понася направените от него съдебни разноски.

VII. Заключение

155. Предвид изложените по-горе съображения предлагам на Съда да постанови следното:

1) да отмени решение на Общия съд на Европейския съюз от 3 май 2018 г., НК/Комисия (T-574/16, непубликувано, EU:T:2018:252), и

2) да обяви за недействителен член 17, първа алинея от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз, доколкото предвижда, че преживелият съпруг има право на наследствената пенсия само ако бракът е продължил най-малко една година, в нарушение на принципа на равно третиране, залегнал в член 20 от Хартата на основните права на Европейския съюз;

3) да отмени решението на Европейската комисия, с което се отказва предоставянето на наследствена пенсия на жалбоподателя;

4) да осъди Комисията да заплати, наред с направените от нея съдебни разноски пред двете инстанции, и съдебните разноски, направени от жалбоподателя в първоинстанционното производство, като жалбоподателят понася направените от него разноски в производството по обжалване пред Съда, и да постанови, че Съветът на Европейския съюз понася всички направени от него съдебни разноски.